

**Астана қаласы әкімдігінің «№4 қалалық емханасы» ШЖҚ МКК қызметіндегі
сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне жүргізілген ішкі талдау нәтижелері
туралы Аналитикалық есеп**

«Сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес туралы» Қазақстан Республикасы Заңының 8-бабының 1.5-тармағының негізінде Қазақстан Республикасы Мемлекеттік қызмет істері және сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл агенттігі төрағасының 19.10.2016 ж. №12 «Ішкі сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін жүргізудің үлгілік қағидаларын бекіту туралы» Астана қаласы әкімдігінің «№4 қалалық емханасы» ШЖҚ МКК директорының 24.04.2025 жылғы № 68-ө бұйрығымен Астана қаласы әкімдігінің «№4 қалалық емханасы» ШЖҚ МКК-да (бұдан әрі – Кәсіпорын) сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау (бұдан әрі – мемлекеттік қызмет) жүргізілді.

Талдау мақсаты – сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарды жасауға ықпал ететін себептер мен жағдайларды анықтау және зерттеу.

Ішкі талдауды қамту мерзімі – 01.05.2024 жылдан 01.05.2025 жылға дейін.

Талдау мерзімі – 02.05.2025 жылдан 17.06.2025 жылға дейін.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау келесі бағыттар бойынша жүргізілді:

- 1) Кәсіпорынның қызметін қозғайтын нормативтік құқықтық актілердегі сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау;
- 2) Кәсіпорынның ұйымдастырушылық-басқару қызметіндегі сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау.

1-бағыт. Кәсіпорынның қызметін қозғайтын нормативтік құқықтық актілердегі сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау

Талдау ықтимал сыбайлас жемқорлық тәуекелдерінің келесі көрсеткіші бойынша жүргізілді:

- құқықтық актілерді және ішкі құжаттарды басқа нормативтік құжаттармен бірге зерделеу.

Кәсіпорынның ішкі нормативтік базасы Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасына сәйкес ұйымдастырылады, оның ішінде:

«Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрлігі Медициналық және фармацевтикалық бақылау комитетінің Нұр-Сұлтан қаласы бойынша департаменті» РМУ берген 05.12.2022 жылғы № 22022956 медициналық қызметке лицензия (айырылмайтын, 1-сынып);

- «Халық денсаулығы және денсаулық сақтау жүйесі туралы» Қазақстан Республикасының Кодексі;

- сыртқы кешенді бағалау нәтижелері және аккредиттеу комиссиясының шешімі, оған сәйкес 2024 жылы Кәсіпорынға үш жыл мерзімге жоғары санат берілді.

2025 жылға арналған даму жоспары әзірленіп, бекітілді. Даму жоспары қызметтің барлық бағыттарын, оның ішінде құрылымдық бөлімшелердің қызметін қамтиды және белгіленген мақсаттарға және қызметтің негізгі көрсеткіштеріне қол жеткізуге бағытталған шараларды қамтиды. Кейінгі кезеңдерге жоспарлау құжаттарын қалыптастыру кезінде сыбайлас жемқорлыққа қарсы талаптарды сақтау шараларын қарастыру ұсынылады. Құрылымдық бөлімшелердің жұмысы бөлімдер туралы жаңартылған ережелер, лауазымдық нұсқаулықтар, жұмыс

тәртібінің стандарттары және басқа да ішкі нормативтік құжаттар негізінде ұйымдастырылады. 2024 жылы көрсетілген құжаттар Сыбайлас жемқорлыққа қарсы қызметтің ұсынуы бойынша Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2021 жылғы 1 қыркүйектегі № 590 қаулысымен бекітілген Мемлекеттік органның құрылымдық бөлімшесі туралы ережелерді әзірлеу және бекіту қағидаларына сәйкестендірілді.

Жергілікті нормативтік құқықтық актілерді талдау шеңберінде:

- денсаулық сақтау саласын реттейтін арнайы заңдар, заңға тәуелді актілер және ведомстволық нұсқаулықтар қаралды;
- Кәсіпорында қолданыстағы бұйрықтар, ережелер, ережелер мен нұсқаулықтар талданды.

Талдау мынаны анықтады:

- Кәсіпорынның нормативтік-құқықтық базасы қолданыстағы заңнама талаптарына сәйкес келеді;
- ішкі құжаттар мемлекеттік нормативтік актілерге сәйкес келеді және сыбайлас жемқорлыққа жол беретін ережелерді қамтымайды;
- ішкі құжаттардың құрылымы мен мазмұны лауазымдық өкілеттіктердің анықтығын, рәсімдердің ашықтығын және жауапкершіліктердің бөлінуін қамтамасыз етеді; - ішкі нормативтік құжаттар жедел қаралып, жаңартылып отырады.

Кәсіпорында қолданыстағы нормативтік құқықтық актілерде сыбайлас жемқорлықты тудыратын факторлардың белгілері анықталған жоқ.

Ұсыныстар:

- ішкі нормативтік-құқықтық базаның жүйелі мониторингін және жаңартылуын жалғастыру;
- құқықтық белгісіздікке, функциялардың қайталануына және рәсімдердің жеткіліксіз реттелуіне байланысты ықтимал тәуекелдерді жедел жою;
- субъективті бағалау негізінде шешім қабылдау мүмкіндігін барынша азайту мақсатында жаңа құжаттарды әзірлеу кезінде сыбайлас жемқорлыққа қарсы аспектілерді ескеру.

Бағыт 2. Кәсіпорынның ұйымдастырушылық-басқарушылық қызметіндегі сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау.

Талдау келесі бөлімдерде жүргізілді:

- сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-шараларды ұйымдастыру;
- медициналық көмек көрсету процестерін талдау;
- мемлекеттік қызмет көрсетуге байланысты қызметті талдау;
- сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне жататын лауазымдарды анықтауды қоса алғанда, персоналды басқару;
- мүдделер қақтығысын шешу;
- бухгалтерлік қызмет.

Бөлім: Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-шараларды ұйымдастыру

Астана қаласы әкімдігінің «№4 қалалық емханасы» ШЖҚ МКК-да сыбайлас жемқорлыққа қарсы ішкі аудитті жүзеге асыру шеңберінде сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-шараларды ұйымдастыру жағдайына талдау жүргізілді. Бағалау уәкілетті органдар ұсынған сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін бағалаудың негізгі көрсеткіштерін пайдалана отырып жүргізілді, атап айтқанда:

- сыбайлас жемқорлыққа қарсы сәйкестікті қамтамасыз ету бойынша нормативтік құқықтық базаның болуы және өзектілігі;
- сыбайлас жемқорлыққа қарсы мониторинг және алдын алу жүйесінің жұмыс істеуі;
- кадрларды ақпараттандыру, оқыту және оқыту.

Кәсіпорында сыбайлас жемқорлыққа қарсы сәйкестік жүйесі бар. Бұйрықпен тағайындалған комплаенс қызметкері оның орындалуына жауапты болады. Оның қызметі ішкі нормативтік құжаттармен реттеледі, бұл ретте оған жүктелген функцияларды орындау кезінде тәуелсіздік, объективтілік және құпиялылық шарттары қамтамасыз етіледі.

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл келесі бекітілген құжаттар негізінде ұйымдастырылады:

- Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарт;
- Комплаенс қызметі туралы ереже;
- Кәсіпорынның сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясаты;
- Сыбайлас жемқорлықты анықтау бойынша іс-әрекеттер тәртібі туралы нұсқаулық;
- мүдделер қақтығысын басқару саясаты;
- Корпоративтік этика және мінез-құлық кодексі;
- Сыбайлас жемқорлық фактілері туралы хабарлау және хабарламаларды қарау туралы ереже.

2025 жылға арналған сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі іс-шаралар жоспары бекітіліп, оның ішінде профилактикалық, ақпараттық-ағарту шаралары жүзеге асырылуда. Жоспардың орындалуын бақылау кейіннен түзету шараларын енгізу мүмкіндігімен жүйелі негізде жүзеге асырылады.

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясатты іске асыру шеңберінде мекеме келесі шараларды қамтамасыз етті:

- әкімшілік және қабылдау бөлімдерінде бейнебақылау жүйесі жұмыс істейді;
- ресми веб-сайтта нормативтік құжаттар, ақпараттық материалдар мен контактілер орналастырылатын «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы қызмет» өзекті бөлімі жұмыс істейді;
- электрондық пошта мекенжайлары сұраныстарды жіберу үшін қолжетімді;
- қызметкерлер арасында чаттар, кездесулер, стендтер арқылы жүйелі түрде ақпараттық-түсіндіру жұмыстары жүргізіледі.

2025 жылдың мамыр айында директордың бұйрығымен сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін ішкі талдау жөніндегі жұмыс тобы құрылды. Бөлім басшыларының қатысуымен талдау жүргізілді. Нәтижелер ұжымдық түрде талқыланып, шолу үшін ішкі ақпараттық ресурста орналастырылды.

Талдау нәтижелері бойынша қорытынды:

- ✓ Сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманы бұзушылықтар анықталған жоқ;
- ✓ Сыбайлас жемқорлыққа қарсы сәйкестік жүйесі тұрақты жұмыс істейді және сыбайлас жемқорлық факторларының алдын алу және анықтау үшін негіз береді;
- ✓ Анықталған тәуекелдер сыни сипатта емес, жүйелі профилактикалық

жұмысты және жеке реттеу тетіктерін күшейтуді талап етеді.

2024–2025 жылдары компания директоры мен комплаенс қызметкері уәкілетті оқу орталығы ұйымдастырған «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы басқару және ISO 37001 халықаралық стандартына сәйкестік» бағдарламасы бойынша оқуды аяқтады. Оқу аяқталғаннан кейін белгіленген үлгідегі сертификаттар алынды. Алынған білім практикалық жұмыста, оның ішінде бөлімдерді әдістемелік қамтамасыз етуде және ағымдағы тәуекел мониторингі шеңберінде қолданылады.

Ұсыныстар:

1. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі бекітілген іс-шаралар жоспарын іске асыруды жалғастыру;
2. Қызметкерлердің барлық санаттары үшін, соның ішінде көмекші персонал үшін оқыту көлемін кеңейту;
3. Сыбайлас жемқорлық туралы хабарламаларға әрекет етудің ішкі ережелерін әзірлеу (кезең-кезеңімен);
4. Мүдделер қақтығысының ықтималдығы туралы ақпаратты жинау және талдау жүйесін күшейту;
5. Ұжымдағы мінез-құлық бақылауын және сыбайлас жемқорлыққа төзбеушілік мәдениетін арттыру.

Бөлім: Медициналық көмек көрсету процестерін талдау

Астана қаласы әкімдігінің «№4 қалалық емханасы» ШЖҚ МКК 2025 жылға арналған қызметіндегі сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізу шеңберінде медициналық көмек көрсету үдерістерін ұйымдастыруға кешенді талдау жүргізілді.

Бағалау келесі көрсеткіштер бойынша жүргізілді:

- ✓ медициналық қызметтің қолданыстағы процедураларға, стандарттарға және нормативтік құқықтық актілерге сәйкестігі;
- ✓ Тегін медициналық көмек көрсету мемлекеттік қоры және міндетті медициналық сақтандыру шеңберінде мемлекеттік қызметтерді көрсету талаптарының сақталуы;
- ✓ азаматтардың өтініштерінің, оның ішінде бұқаралық ақпарат құралдарындағы жарияланымдарының болуы мен сипаты;
- ✓ сыртқы және ішкі бақылау нәтижелері;
- ✓ қызметкерлердің рұқсат беру және бақылау процедураларына қатысуы.

Негізгі бақылаулармен нәтижелер:

- Медициналық қызмет ағымдағы процедураларға, стандарттарға және клиникалық хаттамаларға сәйкес ұйымдастырылады. Штаттық кесте бекітілген стандарттарға сәйкес келеді; штаттық құрылым негізінен аяқталды.
- Жекелеген бағыттар бойынша жұмыс көлемін ескере отырып, штаттық бірліктерді жаңарту қажеттілігі анықталды.

- Клиникалық хаттамалар қолданылады, құжаттамалар МАЖ арқылы жүргізіледі. Қызметкерлерге құжат айналымын сақтау бойынша нұсқаулар беріледі.
- Жеке қорғаныс құралдарымен және санитарлық жағдаймен қамтамасыз етілген, эпидемияға қарсы шаралардың сақталуына бақылау ұйымдастырылған.
- Медициналық құрал-жабдықтар мен дәрі-дәрмектер талаптарға сай сақталады.
- Ішкі бақылау жүйелі түрде жүргізіліп, есептер жасалып, түзету шаралары қабылданады.

Стандарт пен бақылауға жауапты:

- ✓ Бөлім басшылары – хаттамалар мен құжаттамаларды ресімдеу;
- ✓ Директордың ҚҚМУ жөніндегі орынбасары – сәйкестікті бағалау, бұзушылықтарды бақылау;
- ✓ Директордың ӨҚБ жөніндегі орынбасары – процестерді ұйымдастыру, әдістемелік бақылау;
- ✓ Бас медбике – санитарлық нормалар, мейірбикелік қызмет, қамтамасыз ету.

Өтініштерді талдау және тәртіптік тәжірибе:

- Талдау кезеңінде азамат Таштыбаев Қ.Г.-дан бір жазбаша өтініш тіркелді. субсидияланатын дәрі-дәрмектермен қамтамасыз етудегі үзілістерге қатысты. Шағым қаралды, жеткізуші тарапынан уақытша ақау анықталды. Науқас дәрімен қамтамасыз етілді. Сыбайлас жемқорлық сипаттағы фактілер анықталған жоқ.
- Тәртіптік талдау жүйелік бұзушылықтардың болуын анықтады, оның ішінде:
 - ұйымдастыру-бақылау кемшіліктері:
 - бөлім басшылары тарапынан бақылаудың әлсіздігі;
 - қайталанатын негізсіз тағайындаулар (УДЗ, эхокардиография);
 - емтиханға өзін-өзі тіркеу фактілері;
 - Кәсіби қателер:
 - кеңес беру ережелерін бұзу;
 - медициналық бланктерді, рецепттерді, еңбекке жарамсыздық парақтарын дайындаудағы қателер;
 - Этикалық бұзушылықтар:
 - науқастармен дөрекі қарым-қатынас жасау жағдайлары;
 - Тәртіптік құқық бұзушылықтар:
 - жұмысқа келмеу туралы тіркелген жағдай.

Қорытынды:

- ✓ Қасақана сыбайлас жемқорлық мінез-құлқының жүйелі белгілері анықталған жоқ, бірақ сыбайлас жемқорлық тәуекелдерінің туындауына негіз болуы мүмкін мінез-құлық және нормативтік құқықтық бұзушылықтар тіркелді. Негізгі себептер:

- ішкі бақылауға формальды көзқарас;
- атқарушылық тәртіптің әлсіздігі;
- тиімсіз құжаттама және этикалық нормаларды әлсіз сақтау.

Ұсыныстар:

1. Құжаттаманың ресімделуіне, емделушілерге бағытталуына, рецепттердің негізділігіне және субсидияланатын дәрі-дәрмектермен қамтамасыз етілуіне бақылауды күшейту.
2. Еңбек тәртібін бақылауды қамтамасыз ету және персоналдың рұқсат етілмеген әрекеттерін жедел тоқтату.
3. Медициналық этика және пациенттермен қарым-қатынас стандарттары бойынша оқыту курсы өткізу.
4. Медициналық құжаттарды, оның ішінде рецепттер мен еңбекке жарамсыздық парақтарын жүргізу бойынша біліктілікті арттыруды ұйымдастыру.
5. АРББ – тиісті шараларды қолдана отырып, тәртіптік бұзушылықтарды қатаң есепке алуды қамтамасыз ету.
6. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманы сақтау жүйесі шеңберінде алдын алу шараларын түзету үшін тоқсанына бір рет азаматтардың өтініштерін және тәртіптік практиканы талдау.

Бөлім: Мемлекеттік қызмет көрсету саласындағы жұмысты талдау

Астана қаласы әкімдігінің «№4 қалалық емханасы» ШЖҚ МКК қызметіндегі сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізу шеңберінде тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемі (ТМККК) және міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру (МСМ) шеңберінде мемлекеттік қызметтерді көрсетуге байланысты процестерге бағалау жүргізілді.

Барлық мемлекеттік қызметтер бекітілген стандарттар мен регламенттер негізінде көрсетіледі. Мекемеде мемлекеттік қызметтерді көрсету тәртібін реттейтін қолданыстағы нормативтік құқықтық актілердің толық кешені бар, оның ішінде пациенттерді бағыттау ережелері, медициналық құжаттарды жүргізу тәртібі, тегін медициналық көмек көрсету мемлекеттік қоры және міндетті медициналық сақтандыру бойынша көрсетілетін қызметтер тізімі бар. Медицина қызметкерлері бұл талаптармен таныс. Ішкі нұсқаулар жаңартылып, электронды түрде қолжетімді. Мемлекеттік қызметтер регламентте көрсетілген белгіленген мерзімдерде көрсетіледі. Мамандарды қабылдау кестелері бекітіліп, тіркеу журналында, сондай-ақ мекеменің ресми сайтында орналастырылған. Күту немесе кездесу уақытын жаппай бұзу фактілері тіркелген жоқ. Жекелеген мамандардың жұмыс жүктемесінің жоғары болуына байланысты жеке өтініштер бар, бұл бірқатар салаларда кадр тапшылығына байланысты. Науқастың бастапқы қабылдауынан мамандандырылған көмек алуға дейінгі бағыттары бекітілген рәсімдерге сәйкес жүзеге асырылады. Маршрутты бұзу фактілері тіркелген жоқ. Барлық бағыттар МАЖ-да тіркелген, маршруттардан негізсіз ауытқулар анықталған жоқ. Өзін-өзі тіркеу және қайталанатын өтініштер жазылады. Белгіленген тәртіпті айналып өтіп, ақылы

немесе артықшылықты негізде тиісті негіздерсіз қызмет көрсету жағдайлары болған жоқ. Қызмет көрсету процестері құжатталады. Емделушілер мен медицина қызметкерлері арасында сыбайлас жемқорлық қысымының немесе жеке келісімдердің белгілері жоқ. Анонимді байланыс арналары жұмыс істейді, шағымдарды беру туралы ақпарат бар. Корпоративтік әдеп кодексінен үзінділер жұмыс орындарында ілінеді. Азаматтардың өтініштерін талдау негізінде науқастарға дәрекі қараудың жекелеген жағдайлары тіркелді. Әрбір іс бойынша тәртіптік шаралар қолданылды. Бөлім басшылары мен қоғаммен байланыс мамандарының қатысуымен түсіндіру жұмыстары жүргізілді. Құжаттама автоматтандырылған ақпараттық жүйеде (МАЗ) жүргізіледі. Жазбалар көмек көрсету кезеңдеріне сәйкес келеді. Кездейсоқ тексеру кезінде бланкілерді формальды немесе толық толтырмау, мәліметтерді уақтылы енгізбеу жағдайлары тіркелді. Қосымша оқытуды өткізу және құжат айналымына ішкі бақылауды реттеу ұсынылады. Талданған кезеңде (2024–2025 ж.) мемлекеттік қызмет көрсетуді ұйымдастыру мәселелері бойынша 14 өтініш тіркелді. Олардың әрқайсысы бойынша тексеру жүргізіліп, хаттамалар жасалып, жазбаша түсініктемелер берілді. Сыбайлас жемқорлық фактілері расталмады. Уақытында жазбаша жауап беру және азаматтармен өзара әрекеттесу тәжірибесі оң бағаланады.

Мемлекеттік қызметтерді көрсету сапасы мен бақылауға жауаптылар тағайындалды:

- директордың емдеу ісі жөніндегі орынбасары – жалпы бақылау, көрсеткіштерді талдау;
- ҚҚМУ жөніндегі орынбасары – стандарттарды сақтау, ішкі бақылауды ұйымдастыру;
- Бөлім басшылары – құжаттама, маршруттау процесін басқару;
- Бас медбике – мейірбике күтімі стандарттары мен санитарлық нормаларды бақылау.

Қортынды

Жалпы, мемлекеттік қызмет көрсету жүйесі нормативтік талаптарға сәйкес ұйымдастырылған. Сыбайлас жемқорлыққа жағдай туғызатын жүйелі бұзушылықтар анықталған жоқ. Кейбір жағдайларда құжаттаманы толтыруға формальды тәсілмен, кездесу туралы ауызша келісімдермен және пациенттермен жеткіліксіз қарым-қатынаспен байланысты мінез-құлық тәуекелдері тіркелді.

Ұсыныстар:

1. Пациенттердің жүру маршруттары мен процедураларды тағайындау формасының сақталуын бақылауды күшейту.
2. Пациенттермен қарым-қатынас этикасы мен стандарттары бойынша тұрақты тренингтер өткізу.
3. Кездейсоқ тексерулер мен жазбалардың аудитін қоса алғанда, МАЗ-ның жүргізілуін бақылауды қамтамасыз ету.
4. Мемлекеттік қызметтерді алу регламенті және шағым беру тетіктері

бойынша пациенттердің ақпараттық парақтарын әзірлеу.

5. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы талдау құралдарының бірі ретінде азаматтардың өтініштерін бақылау.

Бөлім: Персоналды басқару, оның ішінде сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне жататын лауазымдарды анықтау бөлігінде

СЖТБ кезеңіндегі кәсіпорынның кадр саясатындағы сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізу шеңберінде Қазақстан Республикасы Сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес агенттігіне келіп түскен бұрынғы қызметкер Шарипов Нұрсұлтан Ғабитұлының арызы бойынша жеке талдау жүргізілді.

Мынандай шағымдар болды:

- аффилирленген тұлғаларды (туыстарын, таныстарын) жұмысқа орналастыру;
- жалған лауазымдар және нақты міндеттердің болмауы;
- еңбекақы қорын мақсатсыз пайдалану мүмкіндігі;
- кадрлық шешімдер қабылдау кезінде басшылықтың өкілеттіктерін асыра пайдалануы.

Шағымда көрсетілген тұлғалардың барлығына қызметтік тексеру жүргізілді. Әрбір қызметкер үшін құжаттар сұралып, талданды:

- жұмысқа қабылдау/аудару/жұмыстан босату туралы бұйрықтар;
- еңбек шарттары;
- уақыт кестелері;
- лауазымдық нұсқаулықтар;
- басшылар мен тікелей жетекшілердің түсіндірме жазбалары.

Құқықтық баға, басқарушының құқықтық жағдайы және ішкі талдау нәтижелеріне негізделген қорытынды

«Сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес туралы» Қазақстан Республикасы Заңының 14 және 15-баптарына сәйкес мемлекеттік функцияларды орындауға уәкілеттік берілген адамдарға, сондай-ақ оларға теңестірілген лауазымды адамдарға:

- өздерінің жақын туыстарына, жұбайларына және (немесе) заңды туыстарына тікелей бағынатын лауазымдарды атқаруға;
- аталған тұлғалардың тікелей бағынышты болуы;
- мүдделер қақтығысы болған жағдайда, яғни жеке мүдделер қызметтік міндеттерді объективті және бейтарап орындауға әсер етуі мүмкін жағдайларда қызметтік өкілеттіктерді жүзеге асыру.

«Мемлекеттік қызмет туралы» Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес мүдделер қақтығысы лауазымды адамның жеке мүдделері мен оның лауазымдық өкілеттіктерінің арасындағы қайшылық ретінде де түсіндіріледі, бұл жағдайда оның жеке мүддесі өз міндеттерін тиісінше атқаруға әсер етуі мүмкін.

Астана қаласы әкімдігінің «№4 қалалық емханасы» ШЖҚ МКК мемлекеттік орган болып табылмайды, шаруашылық жүргізу құқығындағы мемлекеттік коммуналдық кәсіпорын ретінде әрекет етеді. Кәсіпорын директоры мемлекеттік қызметші болып табылмайды және мемлекеттік лауазымды атқармайды. Алайда,

бюджет қаражатын басқару, мемлекеттік мүлікті басқару және мемлекеттік қызметтер көрсету жөніндегі функцияларды орындауына байланысты ол мемлекеттік функцияларды орындауға уәкілетті тұлғаларға теңестіріледі және осыған байланысты заңда көзделген сыбайлас жемқорлыққа қарсы шектеулерді сақтауға міндетті.

Ішкі талдау нәтижесінде жалған жұмысқа орналасу немесе еңбекақы қорын теріс пайдалану белгілері анықталған жоқ. Үндеуде көрсетілген қызметкерлерге арналған құжаттар, жұмыс уақытының табельдері, кадрлық шешімдері тиісті түрде ресімделіп, заң талаптарына сай болды.

Кейбір ұйымдастырушылық және әкімшілік кемшіліктер бар, оның ішінде кейбір жағдайларда кейбір еңбек функцияларының орындалуын жазбаша растаудың болмауы. Бірақ бұл жүйелі емес және сыбайлас жемқорлықты білдірмейді.

Шағымда аталған қызметкерлер кәсіпорын директорына тікелей бағынбаған және басшылық немесе кадрлық шешімдерге әсер етпеген, бұл тікелей мүдделер қақтығысының болуын жоққа шығарады. Сондай-ақ, даулы кадрлық тағайындаулар өтініш берушінің өзі Н.Г. Шәріпов кадр бөлімінің басшысы қызметін атқарып, аталған қызметкерлердің жұмыс уақытының кестесіне өзі қол қойғаны оның кейін тағылған айыптарының объективтілігіне күмән келтіреді.

Осылайша, талдау барысында мүдделер қақтығысы немесе сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманы бұзу белгілері анықталған жоқ.

Ұсыныстар:

1. Бөлім басшылары мен бастық орынбасарларының қызметтік міндеттерінің нақты орындалуына бақылауды күшейту.
2. Лауазымдарға тағайындаулардың ашықтығын, әсіресе, ықтимал тиесілік жағдайларында, негіздемелерді және тәуекелдерді бағалауды міндетті түрде тіркей отырып қамтамасыз ету.
3. Бұрын басты лауазымдарды атқарған бұрынғы қызметкерлерден шағымдарды қабылдау кезінде, әсіресе, қызметтік міндеттерін атқару кезінде ол жақ тарапынан уақтылы шаралар қабылданбаған жағдайда, ықтимал жеке мүдде мен біржақтылықты ескеріңіз.

№	Сыбайлас жемқорлық тәуекеліне ұшыраған лауазым	Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін қамтитын лауазымдық өкілеттіктер	Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерінің атауы	Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерінің деңгейі	Сыбайлас жемқорлық тәуекелінің, бизнес-процестің сипаттамасы	Жою жөніндегі шаралар/ тәуекелдерді барынша азайту
1.	Директор	Денсаулық сақтау ұйымының өндірістік, қаржы-шаруашылық қызметін басқаруды жүзеге асыру, басқарушылық шешімдерді жеке-дара қабылдау, ұйым мүлкіне билік ету және пайдалану	қызмет бабын жеке мақсаттарында пайдалану тәуекелі; сыбайлас жемқорлыққа қарсы шектеулерді сақтамау тәуекелі	Жоғары	Денсаулық сақтау ұйымының өндірістік, қаржы-шаруашылық қызметін басқару мүмкіндігін жеке мақсаттарда пайдалану тәуекелі, басқарушылық шешімдерді жеке-дара қабылдау, ұйым мүлкіне билік ету және пайдалану	бақылау, уәкілетті орган («Астана қаласының Қоғамдық денсаулық сақтау басқармасы» ММ), қала әкімдігі тарапынан есептілік көзделген
2.	Директордың емдеу-алдын алу жұмысы жөніндегі орынбасары	Өзіне бағынысты құрылымдық бөлімшелердің тиімді өзара іс-қимылын ұйымдастыру және жүзеге асыру, ұйымның емдеу-диагностикалық қызметін жоспарлау бойынша, оның ішінде ұйымның емдеу қызметін талдау мәселелері бойынша ұйымдастыру функцияларын жүзеге асыру.	қызмет бабын пайдалану тәуекелі; ережені жеке мақсаттарда пайдалану тәуекелі; сыбайлас жемқорлыққа қарсы шектеулерді сақтамау тәуекелі	Жоғары	өзіне бағынысты құрылымдық бөлімшелер қызметінің басшылық жағдайын жеке мақсаттарда пайдалану тәуекелі, ұйымның емдеу-диагностикалық қызметін жоспарлау жөніндегі ұйымдастыру функциясын жеке мақсаттарда, оның ішінде ұйымның емдеу қызметін талдау мәселелері бойынша пайдалану тәуекелі.	Емхана директоры, сондай-ақ уәкілетті орган тарапынан бақылау, есеп беру көзделген («Астана қаласының Қоғамдық денсаулық сақтау басқармасы» ММ)

3.	Директордың балалар және босандыру жөніндегі орынбасары	Өзіне бағынысты құрылымдық бөлімшелердің қызметін, оның ішінде босандыру және балаларға медициналық көмек көрсету мәселелері бойынша басқаруды жүзеге асыру.	Қызмет бабын пайдалану тәуекелі; ережені жеке мақсаттарда пайдалану тәуекелі; сыбайлас жемқорлыққа қарсы шектеулерді сақтамау тәуекелі	Жоғары	өзіне бағынысты құрылымдық бөлімшелердің басшы қызметін жеке мақсаттарда, оның ішінде босандыру және балаларға медициналық көмек көрсету мәселелері бойынша пайдалану тәуекелі.	Емхана директоры, сондай-ақ уәкілетті орган тарапынан бақылау, есеп беру көзделген («Астана қаласының Қоғамдық денсаулық сақтау басқармасы» ММ)
4.	Директордың медициналық қызметтердің сапасын бақылау жөніндегі орынбасары	Өзіне бағынысты құрылымдық бөлімшелердің қызметін, оның ішінде халыққа медициналық көмек көрсету сапасы мәселелері бойынша басқаруды жүзеге асыру, оның ішінде пациенттердің проблемалары мен шағымдарын шешу	қызмет бабын пайдалану тәуекелі; ережені жеке мақсаттарда пайдалану тәуекелі; сыбайлас жемқорлыққа қарсы шектеулерді сақтамау тәуекелі	Жоғары	басшы қызметті жеке мақсаттарда пайдалану тәуекелі, оған бағынысты құрылымдық бөлімшелерді жеке мақсаттарда, оның ішінде халыққа медициналық көмек көрсету сапасы мәселелері бойынша пайдалану тәуекелі, пациенттердің проблемалары мен шағымдарын шешу үшін сыбайлас жемқорлыққа қарсы шектеулерді сақтамау.	Емхана директоры, сондай-ақ уәкілетті орган тарапынан бақылау, есеп беру көзделген («Астана қаласының Қоғамдық денсаулық сақтау басқармасы» ММ)
5.	Бас мейіргер	Емхананың бағыныштыларына, мейіргерлеріне басшылық функцияларды жүзеге асыру, олардың жұмысын үйлестіру, бағыныштылардың өзара тиімді іс-қимылы мен өзара	қызмет бабын пайдалану тәуекелі; ережені жеке мақсаттарда пайдалану тәуекелі; сыбайлас жемқорлыққа қарсы шектеулерді сақтамау тәуекелі	Жоғары	Емхананың бағыныштыларына, мейіргерлеріне басшылық функцияларын пайдалану, олардың жұмысын жеке мақсаттарда үйлестіру тәуекелі, бағыныштылардың өзара іс-қимылы мен бірін-бірі алмастыру міндеттерін шешу кезінде сыбайлас жемқорлыққа қарсы	Емхана директоры, сондай-ақ уәкілетті орган тарапынан бақылау, есеп беру көзделген («Астана қаласының Қоғамдық денсаулық сақтау басқармасы» ММ)

6.	ІАҚ басшысы/қаржы аудитору	алмасу міндеттерін шешу Емхананың қаржы-шаруашылық қызметін бақылауды жүзеге асыру.	қызмет бабын пайдалану тәуекелі; ережені жеке мақсаттарда пайдалану тәуекелі; сыбайлас жемқорлыққа қарсы шектеулерді сақтамау тәуекелі	Жоғары	шектелулерді сақтамау тәуекелі Жеке табыс алу мақсатында Емхананың қаржы-шаруашылық қызметі туралы ақпаратты пайдалану тәуекелі. Емхананың қаржылық қызметі туралы қосымша ақпарат алу мақсатында қызметтік жағдайын пайдалану тәуекелі және оны жеке мақсаттарында пайдалану. Өзінің қызметтік міндеттерін орындау процесінде өзіне белгілі болған ақпаратты жасыру мақсатында сыбайлас жемқорлыққа қарсы шектеулерді сақтамау тәуекелі.	уәкілетті орган тарапынан бақылау және есеп беру көзделген («Астана қаласының Қоғамдық денсаулық сақтау басқармасы» ММ)
7.	Бас есепші	Қызметтің негізгі бағыттары: шаруашылық-қаржы қызметінің бухгалтерлік есебін ұйымдастыру және материалдық, еңбек және қаржы ресурстарының үнемді пайдаланылуын, мүліктің сақталуын бақылау	қызмет бабын пайдалану тәуекелі; ережені жеке мақсаттарда пайдалану тәуекелі; сыбайлас жемқорлыққа қарсы шектеулерді сақтамау тәуекелі	Жоғары	Жеке баюы арқылы қызмет бабын пайдалану тәуекелі. Лауазымдық жағдайын пайдалана отырып, материалдық құндылықтарды қабылдау жолымен сыбайлас жемқорлыққа қарсы шектеулерді сақтамау тәуекелі.	директор, уәкілетті орган («Астана қаласының Қоғамдық денсаулық сақтау басқармасы» ММ) тарапынан бақылау, сондай-ақ уәкілетті орган мен қала әкімдігіне есеп беру көзделген

Сұрақ: Кадрларды қабылдау жөніндегі біліктілік комиссиясының жұмысы (кадрлық блоктың сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін бағалау шеңберінде)

Ағымдағы СЖТБ барысында біліктілік комиссиясы қызметінің ашықтығын қамтамасыз ету бойынша алдыңғы ішкі талдаудың (2024 ж.) ұсынымдары ішінара орындалғаны анықталды, бірақ негізгі кемшіліктер әлі де сақталуда, бұл бақылауды күшейту және нормативтік құқықтық базаны нақтылау қажеттілігін көрсетеді.

Ағымдағы жағдай:

Біліктілік комиссиясы жұмысын жалғастыруда, алайда:

- комиссия отырыстарына қатысты құжаттама толық көлемде жүргізілмейді;
- хаттамалар барлық жағдайлар бойынша құрастырылмайды немесе формальды, бағалаудың нақты нәтижелерін көрсетпейді;
- кейбір жағдайларда кандидаттарды іріктеу үшін негіздемелер жоқ, әңгімелесу мен тестілеу нәтижелері жазылмайды;
- Міндетті құрал ретінде бағалау парақтары, сауалнамалар, шкалалар мен комиссиялық қорытындылар енгізілмейді.

Тәуекелдер:

- Бірыңғай құжаттаманың болмауы шешім қабылдауда субъективтілік пен ашықтыққа жағдай жасайды;
- фаворитизмнің, мүдделер қақтығысының және кемсітушілік қаупін әлеуетті түрде арттырады;
- Үміткерлерден шағым түскен жағдайда объективті көрініс пен дәлелдемелік базаны қалпына келтіру мүмкін емес.

Алдыңғы ұсыныстарды орындаудың аралық нәтижесі (2024 ж.):

Бағыты	Орындау күйі	Түсініктеме
Біліктілік комиссиясы туралы ережені бекіту	Әзірленді, бекітілді, жүзеге асырылуда	Құжат мақұлданды, бірақ оны орындаушыларға жеткізу немесе оның орындалуын қадағалау тетігі жоқ.
Жеке деректерді өңдеуге келісім алу	Орындалды	Форма согласия включена в пакет при приёме на работу
Іс жүргізу туралы ереже	Орындалды	Жалпы ережелер бекітілді; біліктілік комиссиясының жұмысы бөлігінде нақты рәсімдер туралы ереже талап етіледі.
Ережелер мен лауазымдық нұсқаулықтарды жаңарту	Толық орындалды	Барлық нормативтік құқықтық актілер мен лауазымдық нұсқаулықтар заңнамадағы өзгерістер мен ішкі оңтайландыруды ескере отырып жаңартылды.

Ұсыныстар:

Біліктілік комиссиясы туралы ереже қолданысқа енгізілсін, оның ішінде: комиссия құрамын қалыптастыру тетігі; кандидаттарды бағалаудың стандартталған нысаны (бағалау парақтары).

Мүдделер қақтығысын шешу тұрғысынан

Есепті кезеңдегі сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін ішкі талдау шеңберінде мүдделер қақтығысын шешу тәжірибесіне, Тәртіптік кеңес пен Келісім комиссиясының жұмыс істеу сапасына, сондай-ақ еңбек тәртібін және сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманы бұзудың алдын алу тетіктеріне қайта сараптама жүргізілді.

Алынған мәліметтер негізінде мыналар анықталды:

1. Тәртіптік кеңес тәртіптік бұзушылықтарды қарау және корпоративтік мәдениет стандарттарының сақталуын қамтамасыз ету жөніндегі өз функцияларын жүзеге асыруды жалғастырады. Кеңес жұмысының форматы жетілдіріліп, келіп түскен өтініштерді алдын ала этикалық талдау элементтері енгізілді.

2. Кеңес есепті кезеңде өтініштерді, оның ішінде қызметтік этиканы бұзуға, жұмыс орындарына келмеуге, сондай-ақ мүдделер қақтығысына күдік туғызуға қатысты өтініштерді қарады. Бірқатар жағдайларда тәртіптік жаза қолдану туралы қаулылар қабылданды. Қазақстан Республикасының «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес туралы» Заңын тікелей бұзу фактілері анықталған жоқ.

3. Сонымен қатар, бірқатар жағдайларда отбасылық және жеке байланыстармен байланысты этикалық және әкімшілік тәуекелдердің болуы, жұмысқа қабылдау және хронометраждық процестердің жеткіліксіз рәсімделуі тіркелді, бұл одан әрі жүйелі бақылауды талап етеді.

4. Келісім комиссиясы есепті кезеңде жеке еңбек даулары бойынша өтініштерді есепке алмаған, бұл қолайлы еңбек жағдайын немесе қызметкерлердің шағым беру тетігі туралы жеткіліксіз хабардарлығын көрсетуі мүмкін.

Ұсыныстар:

1. Емхана басқармасы мен басшылығы жұмысқа қабылдау және міндеттерді бөлу кезінде, әсіресе туыстық байланыстар болған кезде ықтимал мүдделер қақтығысын бағалау бөлігінде ішкі бақылауды күшейтуі керек.

2. Сыбайлас жемқорлық тәуекелі жоғары лауазымдар тізіліміне талдау кезінде бейресми көзқарас немесе тәртіптік бұзушылықтарға адал қатынас белгілері белгіленген жекелеген лауазымдар енгізілсін.

3. Келісім комиссиясына жүгіну тәртібі, еңбек даулары мен мүдделер қақтығысындағы қызметкерлердің құқықтары туралы қызметкерлер арасында ақпараттық-түсіндіру жұмыстарын жүргізу.

4. Комплаенс қызметін міндетті түрде хабардар ете отырып, ықтимал мүдделер қақтығысы туралы хабарлаудың ішкі ережелерін әзірлеу және бекіту.

5. Келісім комиссиясына жүгіну тәртібі, еңбек даулары мен мүдделер қақтығысындағы қызметкерлердің құқықтары туралы қызметкерлер арасында ақпараттық-түсіндіру жұмыстарын жүргізу.

6. Комплаенс қызметін міндетті түрде хабардар ете отырып, ықтимал мүдделер қақтығысы туралы хабарлаудың ішкі ережелерін әзірлеу және бекіту.

Бухгалтерлік қызмет

Қызметкерлерге еңбекақы және ақшалай төлемдердің басқа да түрлерін төлеу мерзімдерді бұзбай жүзеге асырылады, есептеулер мен аударымдар ашық жүргізіледі. Әр қызметкерге ай сайын төлем түбіртектері жасалып, алушыларға беріледі. Жылдық, тоқсандық және айлық статистикалық және салықтық есептерді тапсыру электронды түрде жүргізіледі, есеп беру мерзімінің бұзылуы жоқ.

Бухгалтерлік есеп және есептілік бөлімінде сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық фактілері мен сыбайлас жемқорлық тәуекелдері анықталған жоқ.

Бухгалтерлік қызметке ұсыныстар:

- *Есептеулердің қолжетімділігі мен ашықтығын арттыру үшін әрбір қызметкердің электронды поштасына төлем түбіртектерін электронды түрде жеткізу жүйесін енгізу.*

Қорытынды

2025 жылғы 2 мамырдан 17 маусымға дейінгі кезеңде заңнама талаптарына және кәсіпорынның ішкі тәртібіне сәйкес сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне кешенді ішкі талдау жүргізілді. Талдау «№4 қалалық емхана» шаруашылық жүргізу құқығындағы мемлекеттік кәсіпорынның 2024 жылғы 1 мамырдан 2025 жылғы 1 мамырға дейінгі кезеңдегі нормативтік-құқықтық және ұйымдастырушылық-басқару қызметін де қамтыды.

Талдау нәтижелері бойынша:

- Сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманы бұзу фактілері анықталған жоқ.
- Сыбайлас жемқорлықтың алдын алу бойынша жүйелі жұмыстардың бар екендігі расталды.
- Сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманы сақтау тұрақты жұмыс істейді, компанияда тиісті нормативтік құқықтық актілер бар, оқыту және мониторинг жүргізілуде.
- Анықталған тәуекелдер ең алдымен мінез-құлық, әкімшілік және формальды сипатта болады және қасақана сыбайлас жемқорлық әрекеттерімен емес, орындау және құжаттамалық қамтамасыз етудегі кемшіліктермен байланысты.

Негізгі осал тұстар мен тәуекелдер:

- біліктілік комиссиясының шешімдерінің нашар жазылуы және жұмысқа қабылдау кезінде нақты құжаттаманың болмауы;
- мүдделер қақтығысын бағалау рәсімдерінің жеткіліксіз ресімделуі;
- еңбек және орындау тәртібін оқтын-оқтын бұзу;

• жазбаша негіздемемен бірге жүрмейтін еңбек қызметі кезіндегі аффилиирленудің ықтимал тәуекелі.

Оң нәтижелер:

- лауазымдық нұсқаулықтарды және бөлім ережелерін жаңарту аяқталды;
- пациенттермен және қызметкерлермен кері байланыс арналары жұмыс істейді;
- шағым хаттамалары уақтылы қаралды, бұзушылықтар жойылды;
- есеп айырысу ашық түрде, төлем мерзімі сақталған.

Талдау нәтижелеріне негізделген жалпы ұсыныстар:

1. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы сәйкестікті және мінез-құлықты бақылау жүйесін дамытуды жалғастыру.
2. Біліктілік комиссиясының қызметіне бақылауды күшейту және кандидаттарды іріктеудің стандартталған рәсімдерін енгізу.
3. Кадрлық шешімдердің барлық кезеңдерінде мүдделер қақтығысының ықтимал жағдайларын есепке алуды қамтамасыз ету.
4. Басшылар мен әкімшілік персонал тарапынан ішкі бақылау деңгейін арттыру.
5. Қызметкерлерді этикалық нормаларға, сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл қағидаттарына және іс жүргізу стандарттарына оқытуды жалғастыру.
6. Процестерді орындау сапасы мен құжаттамалық қамтамасыз ету үшін бөлім басшыларының жеке жауапкершілігіне назар аудару.
7. Ішкі процестерді цифрландыруды дамыту (соның ішінде төлем түбіртектерін жеткізу және деректерді өңдеуге келісімдерді сақтау).

Жалпы қорытынды:

Кәсіпорында сыбайлас жемқорлықпен күресудің негізгі тұрақты жүйесі бар. Анықталған сәйкессіздіктер мен тәуекелдер жүйелік немесе маңызды емес, бірақ оның алдын алу, орындалуын бақылау және рәсімдерді сақтау, әсіресе кадрлық және тәртіптік блоктар бойынша шараларды күшейтуді талап етеді.

Жұмыс тобының төрайымы

Альжанова Г.А.

Жұмыс тобының мүшелері

Ешмухамбетова Д.К.

Ойларова Т.

Есхожина А.С.

30 маусым 2025 жыл
Танысты:

**Астана қаласы әкімдігінің
«№4 қалалық емханасы»
ШЖҚ МКК директоры**

Шаймерденов С.А.